

РЕШЕНИЕ

№ 3773

гр. София, 08.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 47 състав, в публично заседание на 17.05.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Катя Аспарухова

при участието на секретаря Евелина Пеева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **9154** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/, във вр. с чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Образувано е по искова молба на Е. Д. М., ЕГН [ЕГН], понастоящем в СЦЗ, с която е предявен иск срещу Главна дирекция „Охрана“ на Министерство на правосъдието за заплащане на обезщетение в размер на 50 000 лева, ведно със законната лихва, за претърпени неимуществени вреди от вкраването му и оставянето му с белезници на ръцете и краката за участие в съдебно заседание на 10.09.2021 г. в Апелативния специализиран наказателен съд /АСНС/ по нохд № 20211010600106/2021г..

По изложените в исковата молба съображения –се моли да се уважи същата. Твърди се, че на посочената дата ищецът е бил приведен в съдебна зала и оставен с белезници на ръцете и краката през времето на съдебното заседание по нохд №106/2021 г. на АСНС.

Визира се, че няма основание за поставяне на ръчни и крачни белезници вкл. и защото няма опити за бягство, както и отношението на ответника да сложи такива именно на ищеца е целенасочено. По съществуващото ищецът се позована на решения на ЕСПЧ за това, че подобни действия като тези на ответника са унижителни за личността и са в нарушение на чл.2, 7, 10 от МПГПП на ООН, чл.1,4 от ХОПЕС, чл.13 от ЕКЗПОЧ INTER ALIA. Релевира се и съображението, че ответникът е допуснал нарушение на Директива 2016/343 на ЕО. С оглед изложеното – се моли да се уважи исковата молба.

Претендират се разноси по делото.

По ЗЗП на ищеца е определен за процесуален представител адв.Ю., който също поддържа иска.

Ответникът – Главна дирекция „Охрана“ в писмен отговор на исковата молба оспорва предявения иск като неоснователен и недоказан. Не оспорва, че на посочената дата лицето във връзка със Заповед №3-822 от 09.09.2021г. е било конвоирано до АСНС за участие в съдебно заседание по нохд №106/21г. В тази връзка се подчертава, че при конвоирането до съдебната зала белезниците са били поставени на основание чл. 18, ал. 6, т.1 от Правила за условията и реда за осъществяване на конвойната дейност от служителите на ГД „Охрана“. Изложени са твърдения, че исковата молба не отговаря на изискванията на чл.150, ал.2 от АПК и на чл.127, ал.2 от ГПК, във връзка с чл.144 от АПК. Заявява се, че не е изпълнено и изискването за установяване на предпоставките по чл.1 от ЗОДОВ в тяхната последователност. Моли се да бъде постановено решение, с което исковите претенции на ищеца да бъдат отхвърлени като неоснователни и недоказани.

Прокурор Д. от СГП изразява становище за принципно основателност на исковата претенция, като моли съдът да присъди обезщетение по справедливост.

Административен съд София – град, след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Видно от протокол № 106 (л.86) от съдебно заседание на АСНС по нохд №106 по описа на СНС за 2021г., ищецът е участвал в съдебното заседание по делото, проведено на 10.09.2021г. В протокола от съдебното заседание е отразено, че лицето М. е поискал от съда свалянето на белезниците едва след едночасова реч, но не и в началото на заседанието.

По искане на ищеца и съобразно указанията на съда за доказване на претърпените неимуществени вреди с гласни доказателства е допуснат до разпит св.М. Ц., като и е оставено без уважение искането за назначаване на съдебно-медицинска експертиза като неотнормативна за установяването на неимуществените вреди.

В съдебно производство е разпитан св.М. Г. Ц. /протокол от с.з. на л.81/, като видно от показанията му с ищеца били заедно в затвора и няколко пъти са ходили заедно на дела. Не помни дали е бил точно на делото, за което ищеца е подал настоящата искова молба, но помни, че ищеца помолил съдията да им бъдат премахнати белезниците, като искането не било уважено с аргумент, че били двама задържани и било опасно. Твърди, че доколкото познава ищеца, същия при такива случаи изпадал в емоционално състояние като няколко дни не излизал на въздух, спирал да се храни и бил неконтрактен.

Ответникът не оспорва факта, че на посочената дата и по посоченото дело ищецът е бил конвоиран, като допълва в писмения отговор, че това е станало на основание заповед №3-822 от 09.09.2021г. Съгласно същата ищецът е бил конвоиран на 10.09.2021г. за участие в нохд №106/21г. в АСНС. Следва да се има предвид, че в отговора не оспорва и факта, че на лицето са били поставени ръчни и крачни белезници по време на конвоя. Това обстоятелство е съдебно известно на състава вкл. и по настоящето дело, където лицето се конвоира по същия начин – с ръчни и с крачни белезници. Видно обаче от протокол № 106/ 11.09.2021 г. по дело 20211010600106 по описа на АСНС за 2021 г., след искане от страна на лицето Е. М. белезниците били свалени.

Общозвестен и ненуждаещ се от доказване е също факта, че производството по похд № 3555/18 на СпНС към момента е приключило с частична осъдителна присъда с Решение № 242/16.04.2020г. по н.д. н. д. № 1018/ 2019 година, трето наказателно отделение на Върховния касационен съд, публично достъпно на електронния сайт на този съд и като резултат ищецът е осъден ефективно на лишаване от свобода 17, 5 години с още две лица. Следователно преди влизането в сила на решението –ищецът е бил подсъдим за тежко престъпление, наказуемо с над 10 г. лишаване от свобода, както и за участие в организирана престъпна група.

При така установените факти, Административен съд София - град обосновава следните правни изводи:

Искът е процесуално допустим като предявен от активно легитимирана страна, претендираща присъждане на обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразни действия на служители на ответника, при изпълнение на административна дейност. Искът е предявен срещу надлежен ответник по чл. 205 от АПК.

Разгледана по същество исковата молба е неоснователна по следните съображения:

Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. На основание чл. 4 от ЗОДОВ, държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. С оглед изложеното отговорността се характеризира като обективна, безвиновна, а възникването на право на обезщетение предполага установяване на незаконосъобразни действия и/или бездействия.

За да бъде ангажирана отговорността на държавата на основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, следва ищецът да установи по безсъмнен и категоричен начин наличието на следните кумулативно изискуеми предпоставки, а именно: 1.незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред относно актовете, а в случаи на претендирани вреди от незаконосъобразни действия/ бездействия, незаконосъобразността им се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение; 2.настъпили вреди и 3.наличие на пряка причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт или твърдените незаконосъобразни действия и/ или бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

Посочените предпоставки следва да се констатират кумулативно като липсата, на която и да е от тях е пречка да се реализира отговорността на държавата по чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ.

Съобразно установената фактическа обстановка и събраните доказателствени материали по делото, **НАСТОЯЩИЯТ СЪСТАВ ПРИЕМА**, че не са налице посочените кумулативно изискуеми предпоставки за възникване на отговорността на ответника по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Първата предпоставка е незаконосъобразни фактически действия при осъществяване на административна дейност от страна на ответника. По делото е безспорно установено, че Е. Д. М. е участвал в съдебно заседание на АСНС на 10.09.2021г., за което е бил конвоиран от служители на ответника с ръчни и крачни белезници, влязъл е в съдебната зала с такива и е оставен до момента, в който не е поискал премахването им.

Спорът е дали това действие на ответника е на основание правна норма или е незаконосъобразно. Ответникът обосновава се позовава на чл.18, ал.6, т.1 от Правилата за условията и реда за осъществяване на конвойна дейност – и това е основателно. Видно от нормата при конвоиране на определена категория лица – се поставят и белезници на краката. Сред тези лица са особено опасни за бягство, но и осъдените на над 10 години лишаване от свобода, обвиняеми и подсъдими за тежки умишлени престъпления, участници в организирани престъпни групи и т.н.. Изброяването не е кумулативно, а алтернативно т.е. достатъчно е едно от условията да е налице и както е лицето да е подсъдимо /към процесния момент/ за тежко умишлено престъпление включително и за участие в престъпна група –изпълнени са две условия дори. Следователно не е налице първият елемент, за да се уважи претенцията, а именно – незаконосъобразно действие по поставянето на крачните белезници на ищеца по време на конвоя му. Това действие на служителите на ГДО се основава на посочената правна норма като лицата действат при условията на обвързана компетентност т.е. длъжни са да поставят на ищеца крачни белезници при конвоя му. Тази норма не противоречи на чл.5 от Директива 2016/343 от 09 март 2016 относно укрепване някои аспекти на презумпцията за невинност, както твърди ищеца, за да остане неприложена. Посочената норма касае представянето на обвиняемите и изисква от държавите членки да вземат подходящи мерки да гарантират, че същите няма да се представят като виновни в съда или пред обществеността чрез използване на мерки за физическо възпиране. §.2 обаче визира, че не възпрепятства държавите членки да прилагат мерки за физическо възпиране, които са необходими по специфични за делото съображения във връзка със сигурността или за да се попречи на заподозрения или обвиняемия да се укрие или да установи контакт с трети лица. Следователно – чл.18, ал.6 т.1 не е в противоречие на чл.5, §.1, защото е в хипотезата на изключението по §.2.

В допълнение следва да се има предвид, че при започване на съдебното заседание - единствено в правомощията на съда, съобразно посочените правила по горе - е да се разпореда да премахне или не белезниците.

На второ място СЪДЪТ не приема, че се установиха и настъпилите вреди, които да са последица от това действие, без оглед на характера му. Показанията на свидетеля за факта на несъобразяване на съдебния състав с искането на ищеца за сваляне на белезниците – са общи. Същият казва, че не може да си спомни конкретното дело. Освен това, посоченото обстоятелство се установява от официален документ, какъвто представлява протокола. В същия е отразено, че искането на ищеца за премахване на белезниците – е уважено.С оглед гореизложеното – не може да се приеме, че с гласните доказателства е установено противоправно поведение на служители на ГДИН ли на ГДО. Със същите не се установява и безспорно наличието на конкретни вреди претърпени от ищеца. Същият никъде не казва, че ищецът се чувства унижен именно от поставянето на крачните белезници. Не се доказва и вреди от унижения или изтезания. В тази връзка на ищеца е указано да представи медицинска документация, каквато не е ангажирана. Следователно – и вреди, както и причинна връзка не се установява.

Следва да се има предвид и, че негативните изживявания поради участието на ищеца по посоченото дело, не са достигнали такава степен на суровост, която да обоснове извод на съда за нарушаването на забраната по чл.3 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи. Също по делото няма данни за неправилно

поставяне на белезниците по начин, който да увреди ищеца. Още повече, че в посоченото съдебно заседание, по разпореждане на съда белезниците са били премахнати.

С изложеното, в това число и по критериите на Европейския съд по правата на човека, следва да се приеме по делото, че не се доказаха елементите незаконосъобразно фактическо действие на служители на ответника по смисъла на чл.205, ал.4 АПК при участието след конвоирането на ищеца за съдебно заседание на 10.09.2021г. в АСНС по дело №106/2021г., нито причинени болки и страдания и съответно претърпени неимуществени вреди поради нарушаване на забраната за нечовешко и унизително отнасяне по чл.3 ЕКПЧ, идентична и прилагана еднакво със забраната по чл. 4 от Хартата за основните права на Европейския съюз.

Относно позоваването от ищеца на дело на ЕСПЧ №1704/06 по делото Р. и К. срещу Г. от 27.04.2009г. в действителност се третира оплакване на подставяне на подсъдимите по време на заседанието в нещо като отделено от залата помещение с решетки /като клетка/ като е прието, че в тази връзка има нарушение на чл.5 от ЕКПЧ, но случая не е идентичен с настоящия, който касае не присъствие в съдебна зала с крачни белезници, а конвоирането му до същата с такива. По посоченото дело лицата са подсъдими акционери, интереса към процеса е значим, както и има присъствие на много лица в съдебната зала вкл.журналисти. Конкретно не може да се приеме, че с поставянето на крачни белезници на М. в сградата на АСНС се нарушава изискването по чл.5 от Конвенцията да се вземат мерки подсъдимите да не се представят като виновни. Предприетите мерки са с оглед престъплението, за което е подсъден и конвоя му до съда е съобразен с това не за да се представи лицето като виновно – през краткото му показване пред обществеността от конвоирация автомобил до съдебната зала- а за да може да се обезпечи безпрепятственото подсигуриране на лицето в съдебна зала. Безспорно всяко едно от помощните средства- като белезници на ръцете дори, още повече на краката, или самото присъствие на служители от ГДО до лицето, насочва към статута на същото, когато бива воден от входа на съда до съдебната зала. За обществеността в сградата на съда –не е неизвестно, че при конвой без оглед на това къде са белезниците – се придружава лице от затвора за присъствието му в съдебната зала. Едва ли поставянето на белезници и на краката –ще наведе обществеността към изключителната виновност на това лице и ще урони по този начин достойнството му. Присъстващите в сградата служители на съда, адвокати, подсъдими и др. формират критичност към действията на ответника с ниска степен, доколкото няма изненада от същите. Касае се за мерки по конвоиране на лицето с оглед безопасността не само на това лице, на самите конвоиращи, но и на присъстващите в съда.

Следва да се има предвид, че по напълно идентичен казус е решение №11647/16.11.2021г. по дело д.7971/2020г. на ВАС, III о, в което е прието, че презумпцията за невинност не изключва ограничаването на права на ищеца и изпитаните болки при поставянето на белезници не са от такова естество и сила, че да представляват изтезание. В този смисъл и Решение №4213 от 01.04.2021г. по адм.дело №10560/2020г. на ВАС, IIIо.

Предвид изхода на делото и липсата на претенция за разноски от страна на ответника, то въпроса за разноските не следва да бъде разглеждан.

С оглед изложеното –исквата молба е напълно неоснователна и като такава следва да се отхвърли.

На основание изложеното и чл.172, ал.2 АПК, СЪДЪТ

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Е. Д. М., с [ЕГН], иск срещу Главна дирекция "Охрана" при Министерството на правосъдието, за присъждане на обезщетение в размер на 50 000 лева, ведно със законната лихва, за претърпени неимуществени вреди от вкарването му с белезници на ръцете и краката за участие в съдебно заседание и оставянето му с белезници на 10.09.2021г. в апелативния специализиран наказателен съд /АСНС/ по нохд № 20211010600106/2021 г.

Решението на съда подлежи на обжалване пред Върховен административен съд на Република България с касационна жалба в 14 - дневен срок от съобщаването му, преписи да се изпратят на страните.

СЪДИЯ: